

Innst. S. nr. 71

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 24 (2002-2003) og St.prp. nr. 23 (2002-2003) kap. 1020

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2002 under kapitler administrert av Utdannings- og forskningsdepartementet og på Fiskeridepartementets område

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Utdannings- og forskningsdepartementet

Departementet foreslår justeringer av statsbudsjettet for 2002, vesentlig parallelle endringer i inntekts- og utgiftsbevilgningene. Omposterings foreslås under kap. 243 og kap. 274. Tilskuddene til internasjonale programmer (kap. 223 og 281), samarbeidsprosjekter (kap. 283) og grunnforskningsorganisasjoner (kap. 288) kan settes ned som følge av valutakursutviklingen.

På grunnskolenes område (kap. 221) er tilskuddene til skolefritidsordninger og til kommunale musikk- og kulturskoler justert opp som følge av høyere aktivitet enn forutsatt. Flere skoler enn forutsatt oppfylte kriteriene for tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, og tilskuddet foreslås derfor økt. Færre klasser enn forutsatt har reist på leirskole, og tilskuddet til slik opplæring foreslås derfor redusert. Også til drift av opplæringsrådene (kap. 223) er bevilgningsbehovet lavere enn forutsatt. Forslaget om reduksjon over kap. 249 skyldes i hovedsak at driften av kursfartøyet som brukes til sikkerhetsopplæring for fiskere, er blitt mer effektiv. Redusert tilskudd over kap. 253 følger av at Varna folkehøgskole har nedlagt driften.

Overslagsbevilgningen til private skoler (kap. 240) kan nedsettes med 54,7 mill. kroner som følge av at enkelte skoler har utsatt skolestarten i ett år. I tillegg er elevtallet ved eksisterende skoler lavere enn forutsatt. Samtidig er bevilgningsbehovet knyttet til grunn-/vide-

regående opplæring i utlandet, kompletterende undervisning og delvis dekning av skolepenger til sammen 9,9 mill. kroner høyere enn forventet. Departementet har tidligere varslet at det ville komme tilbake til justering av tilskuddssatsene til private skoler etter lønnsoppgjøret for 2002, jf. St.prp. nr. 63 (2001-2002). Den faktiske lønnsveksten i 2002 utgjør 4,4 mill. kroner mer enn den lønnsveksten som ble lagt til grunn ved beregning av tilskuddssatsene. En tilsvarende økning foreslås lagt inn. Samlet foreslår departementet etter dette å redusere tilskuddet til private skoler med 30,4 mill. kroner.

Tilskuddet til norskopplæring til innvandrere (kap. 254) foreslås økt med 172 mill. kroner. Økningen skyldes at flere får norskopplæring og at mange kommuner gir mer intensive tilbud knyttet til helhetlige introduksjonsprogrammer for nyankomne flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. Videre foreslås midler til sluttoppgjør etter at tilskuddet til grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år er innlemmet i rammetilskuddet fra 1. august 2002.

Departementet foreslår å redusere driftsutgiftene til forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen (kap. 258) med 3,7 mill. kroner og viser i den forbindelse til følgende to forslag til bevilgningsøkninger: Det ene gjelder medhold i Norsk Musikkråds klage på beregningsgrunnlaget for tildelingen av tilskudd for 2002 (kap. 254). Det andre gjelder et merbehov under kap. 2410 post 1 i forbindelse med opprettelsen av prosjekt- og styringsgruppe for modernisering av Statens lånekasse for utdanning, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2002-2003).

Også andre poster på Lånekassens utgifts- og inntektsside foreslås justert. Det er et merbehov som følge av et høyere antall tildelinger av stipend for utenlandsreiser og gebyrstipend. Antall avskrivninger er lavere enn forutsatt; utgifter og inntekter reduseres tilsvarende. Når det gjelder Lånekassens øvrige inntekter (kap. 5410), er posten for gebyr nedsatt på bakgrunn av at færre låntakere pålegges gebyr for betalingsvarsel

enn forventet. Inntektsposten for avdrag er økt med 600 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak ekstraordinære innbetalinger fra låntakere med fastrenteavtale som utløp 1. juli 2002.

1.2 Fiskeridepartementet

Havforskningsinstituttet (kap. 1020) anslår at instituttet ved årsskiftet 2002/2003 vil ha kontraktsfestede, fakturerte, men ikke innbetalte oppdragsinntekter på inntil 15 mill. kroner. Instituttet følger kontantprinsippet, og tilhørende utgifter vil slik være postert i 2002. Utgiftssiden foreslås derfor forhøyet med 15 mill. kroner i 2002 over kap. 1020. Forslag om en tilsvarende økning av oppdragsinntektene over kap. 4020 i 2003 er fremmet i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 11 (2002-2003).

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Høyre, Ine Marie Eriksen, Jan Olav Olsen, Raymond Robertsen og Søren Fredrik Voie, fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Eva M. Nielsen og Karita Bekkemellem Orheim, fra Fremskrittspartiet, Ursula Evje og Arne Sortevik, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og lederen Rolf Reikvam, fra Kristelig Folkeparti, Arne Lyngstad og Elsa Skarbøvik, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, fra Venstre, Trine Skei Grande, og representanten Jan Simonsen, viser til budsjettkapitlene under Utdannings- og forskningsdepartementet.

Komiteen viser til at det er et mindre behov i tilskudd til private skoler mv. (kap. 240 post 70) fordi flere skoler har valgt ikke å starte opp som forutsatt. Dessuten er elevtallet ved eksisterende skoler lavere enn forutsatt. Dette forutsetter et mindre behov på 54 mill. kroner. Det er foretatt korreksjon for lønnsveksten som utgjør 14,4 mill. kroner. Det framgår ikke hvilken lønnsvekst som er lagt inn. Samlet foreslås det å redusere bevilgningen med 30,4 mill. kroner.

Komiteen viser til at det foreslås å øke bevilgningen i tilskudd til norskopplæring for innvandrere (kap. 254 post 60) med 172 mill. kroner. Økningen skyldes blant annet antall personer som får norskopplæring. Komiteen viser til at økningen utgjør over 13 pst. av bevilget beløp på kapitlet. Komiteen viser til at for 2003 er foreslått beløp uendret sammenlignet med vedtatt budsjett for 2002. Det er da tatt hensyn til anslått mindre forbruk som følge av at tilskottet skal falle bort til grupper som ikke har fått positivt vedtak på søknad opp opphold.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen vil generelt gi uttrykk for at ordningen med tilpasning av budsjett til faktisk forbruk like ved årets slutt, er prinsipielt uheldig. En slik tilpasning gir inntrykk av at det er bedre samsvar mellom budsjett og aktivitet enn det faktisk er grunnlag for å kunne hevde.

Disse medlemmer peker også på at det er underlig at noen poster faktisk behandles som om de er overslagsbevilgninger uten at de er det, og likevel får en "påfylling" av penger, mens mange andre områder og formål må holde seg innenfor de opprinnelig budsjetterte rammer.

Disse medlemmer mener at Regjeringen må holde seg til budsjettet og redegjøre for overforbruk/underskudd overfor Riksrevisjonen.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen på kap. 243 Kompetansesentra for spesialundervisning, post 1 med 35 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på post 60 under samme kapittel. Disse medlemmer vil peke på at det i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) ble enighet om å få fremlagt sak for Stortinget om det spesialpedagogiske arbeidsfeltet. Stortinget skal i den forbindelse ta stilling til hvordan det spesialpedagogiske virkemiddelapparatet samlet sett fungerer og hvordan det skal organiseres, herunder hvordan ressurstildelingen skal være.

Disse medlemmer ønsker på denne bakgrunn ikke å svekke det statlige apparatet som arbeider med spesialpedagogikk-problematikken før meldingen er behandlet.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår å øke bevilgningen over kap. 254 post 60 Tilskudd til norskopplæring for innvandrere, med hele 172 mill. kroner. Disse medlemmer vil peke på at Regjeringens økonomiske beregninger på dette feltet ikke har tatt hensyn til den liberale asyl- og flyktningepolitikken Norge fører. Disse medlemmer er sterkt kritisk til denne politikken og ønsker ikke at staten automatisk skal utvide ressursrammene til norskopplæring. Disse medlemmer stiller seg avvisende til at enkelte grupper ukritisk får dekket sitt ressursbehov, mens andre grupper blir møtt med melding om at budsjetttrammene ikke åpner for et merforbruk. I den forbindelse vil disse medlemmer vise til at universitetene ikke har fått bevilgninger som dekker inn kostnadene ved pris- og lønnskompensasjon. Disse medlemmer mener dette er viktig for at Kvalitetsreformen skal kunne gjennomføres etter intensjonene, og vil foreslå at disse pengene overføres til universitetene og gjøres overførbare. Fordelingen blir slik: kap. 260 59 mill. kroner, kap. 261 45 mill. kroner, kap. 262 47 mill. kroner og kap. 263 21 mill. kroner.

Når det gjelder kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 73 Tilskudd til internasjonale programmer, og kap. 283 Det norske meteorologiske institutt, post 72 Internasjonale samarbeidsprosjekter, har disse medlemmer merket seg at det foreligger et mindrebehov på grunn av valutakursutvikling på 10 mill. kroner på disse to postene. Disse medlemmer foreslår at beløpet brukes på kap. 261 Universitetet i Bergen, post 50, og øremerkes til selskapskapital til selskapet Protevs A/S. Beløpet forutsettes overført til UiB og videreført til selskapet i inneværende år.

Disse medlemmer har videre merket seg at en del kapiteler og poster foreslås redusert av Regjering-

gen. Disse medlemmer vil peke på at de besparelser som fremkommer gjennom en rekke reduksjoner, kan brukes til å styrke viktige oppgaver. Disse medlemmer vil bl.a. prioritere låne- og stipendtilbudet til studenter i utlandet, og flytter midlene fra de kapitler og poster som er foreslått redusert til kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning. Disse medlemmer mener disse bevilgningene må gjøres overførbare, og brukes til gebyrstipend og differensiert kostnadsnorm.

Disse medlemmer går etter dette imot forslagene til økning av kap. 243 post 1 og 60, kap. 254 post 60, 62 og 70, kap. 274 post 21, og fremmer forslag i samsvar med merknadene, se punkt 3.

Komiteen viser til merknader ovenfor og slutter seg for øvrig til forslaget til bevilgningsendringer under Utdannings- og forskningsdepartementets og Fiskeridepartementets område.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen:

I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
249		Andre tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter, blir redusert med fra kr 16 626 000 til kr 14 226 000	2 400 000
253		Folkehøyskoler	
	70	Tilskudd til andre folkehøyskoler, <i>kan nyttast under post 60</i> , blir redusert med fra kr 364 528 000 til kr 363 328 000	1 200 000
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter blir redusert med fra kr 80 000 000 til kr 76 300 000	3 700 000
260		Universitetet i Oslo	
	50	Statstilskott blir økt med fra kr 2 778 775 000 til kr 2 837 775 000	59 000 000
261		Universitetet i Bergen	
	50	Statstilskott blir økt med fra kr 1 623 346 000 til kr 1 678 346 000	55 000 000
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	
	50	Statstilskott blir økt med fra kr 2 232 589 000 til kr 2 279 589 000	47 000 000
263		Universitetet i Tromsø	
	50	Statstilskott blir økt med fra kr 984 309 000 til kr 1 005 309 000	21 000 000
274		Statlige høyskoler	
	1	Driftsutgifter blir redusert med fra kr 4 057 062 000 til kr 4 053 862 000	3 700 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer, reduseres med fra kr 58 500 000 til kr 56 500 000	2 000 000
283		Det norske meteorologiske institutt	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i> , blir redusert med fra kr 49 129 000 til kr 41 129 000	8 000 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner blir redusert med fra kr 127 900 000 til kr 125 900 000	2 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	71	Andre stipend blir økt med fra kr 844 800 000 til kr 857 300 000	12 500 000

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonene og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2002 under Utdannings- og forskningsdepartementet gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
221		Grunnskolen	
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i> , blir økt med fra kr 17 982 000 til kr 22 682 000	4 700 000
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i> , blir økt med.....	27 100 000
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring blir redusert med..... fra kr 29 790 000 til kr 28 090 000	1 700 000
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i> , blir økt med..... fra kr 88 009 000 til kr 89 309 000	1 300 000
223		Videregående opplæring	
	71	Tilskudd til drift av opplæringsråd blir redusert med	600 000
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogrammer blir redusert med	2 800 000
240		Private skoler mv.	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , blir redusert med..... fra kr 1 329 090 000 til kr 1 298 690 000	30 400 000
243		Kompetansesentra for spesialundervisning	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 21 og 60</i> , blir redusert med.....	35 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	21 300 000
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan overføres</i> , blir økt med..... fra kr 82 600 000 til kr 117 600 000	35 000 000
249		Andre tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter blir redusert med..... fra kr 16 626 000 til kr 14 226 000	2 400 000
253		Folkehøgskoler	
	70	Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i> , blir redusert med fra kr 364 528 000 til kr 363 328 000	1 200 000
254		Tilskudd til voksenopplæring	
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere blir økt med.....	172 000 000
	62	Tilskudd til grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år blir økt med	8 300 000
	70	Tilskudd til studieforbund blir økt med	2 400 000
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet	
	21	Spesielle driftsutgifter blir redusert med..... fra kr 16 354 000 til kr 15 217 000	1 137 000
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter blir redusert med..... fra kr 80 000 000 til kr 76 300 000	3 700 000
265		Arkitektthøgskolen i Oslo	
	1	Driftsutgifter blir økt med..... fra kr 46 651 000 til kr 48 251 000	1 600 000
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	2 500 000
		fra kr 4 478 000 til kr 6 978 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
269	1	Norges musikkhøgskole Driftsutgifter blir økt med..... fra kr 96 889 000 til kr 97 589 000	700 000
274	1	Statlige høyskoler Driftsutgifter blir økt med..... fra kr 4 057 062 000 til kr 4 061 344 000	4 282 000
21	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med..... fra kr 189 411 000 til kr 226 329 000	36 918 000
279	1	Norges veterinærhøgskole Driftsutgifter blir redusert med..... fra kr 169 163 000 til kr 168 463 000	700 000
21	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med..... fra kr 59 099 000 til kr 69 099 000	10 000 000
281	1	Fellesutgifter for universiteter og høyskoler Driftsutgifter blir økt med..... fra kr 349 225 000 til kr 352 225 000	3 000 000
21	21	Spesielle driftsutgifter blir redusert med..... fra kr 1 731 000 til kr 1 558 000	173 000
73	73	Tilskudd til internasjonale programmer blir redusert med..... fra kr 58 500 000 til kr 56 500 000	2 000 000
283	1	Det norske meteorologiske institutt Driftsutgifter blir økt med..... fra kr 236 667 000 til kr 245 667 000	9 000 000
72	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i> , blir redusert med..... fra kr 49 129 000 til kr 41 129 000	8 000 000
288	72	Internasjonale samarbeidstiltak Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner blir redusert med..... fra kr 127 900 000 til kr 125 900 000	2 000 000
2410	1	Statens lånekasse for utdanning Driftsutgifter blir økt med..... fra kr 262 717 000 til kr 264 017 000	1 300 000
71	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , blir økt med..... fra kr 844 800 000 til kr 879 800 000	35 000 000
73	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> , blir redusert med..... fra kr 474 000 000 til kr 450 000 000	24 000 000
90	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, <i>overslagsbevilgning</i> , blir økt med..... fra kr 8 827 000 000 til kr 8 862 000 000	35 000 000
Inntekter:			
3243	1	Kompetansesentra for spesialundervisning Inntekter ved oppdrag blir økt med..... fra kr 38 243 000 til kr 59 543 000	21 300 000
3256	1	VOX - Voksenopplæringsinstituttet Inntekter ved oppdrag blir redusert med..... fra kr 12 531 000 til kr 11 394 000	1 137 000
3265	1	Arkitektshøgskolen i Oslo Inntekter ved oppdrag blir økt med..... fra kr 4 500 000 til kr 7 000 000	2 500 000
2	2	Salgsinntekter mv. blir økt med..... fra kr 171 000 til kr 1 771 000	1 600 000
3269	2	Norges musikkhøgskole Salgsinntekter mv. blir økt med..... fra kr 300 000 til kr 1 000 000	700 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3274		Statlige høyskoler	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med..... fra kr 198 425 000 til kr 232 125 000	33 700 000
	2	Salgsinntekter mv. blir økt med fra kr 127 028 000 til kr 134 528 000	7 500 000
3279		Norges veterinærhøgskole	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med..... fra kr 59 099 000 til kr 69 099 000	10 000 000
	4	Refusjon gebyrstipend blir redusert med fra kr 1 208 000 til kr 508 000	700 000
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	1	Inntekter ved oppdrag blir redusert med..... fra kr 173 000 til kr 0	173 000
	2	Salgsinntekter mv. blir økt med fra kr 1 112 000 til kr 4 112 000	3 000 000
3283		Det norske meteorologiske institutt	
	2	Salgsinntekter mv. blir økt med fra kr 11 478 000 til kr 20 828 000	9 350 000
	5	Refusjon for flyværtjenester blir redusert med fra kr 70 092 000 til kr 69 742 000	350 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	72	Gebyr blir redusert med fra kr 130 000 000 til kr 125 000 000	5 000 000
	90	Avdrag blir økt med fra kr 4 600 000 000 til kr 5 200 000 000	600 000 000
	91	Tap og avskrivninger blir redusert med..... fra kr 709 000 000 til kr 685 000 000	24 000 000

II

I statsbudsjettet for 2002 under Fiskeridepartementet blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1020		Havforskningsinstituttet	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med..... fra kr 122 000 000 til kr 137 000 000	15 000 000
1062		Kystverket	
	30	Maritim infrastruktur økes med fra kr 239 850 000 til kr 242 050 000	2 200 000
4062		Kystverket	
	1	Gebyrinntekter, økes med..... fra kr 470 330 000 til kr 485 330 000	15 000 000
	2	Andre inntekter, økes med..... fra kr 345 000 til kr 2 545 000	2 200 000

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 6. desember 2002

Rolf Reikvam
leder og ordfører

Karita Bekkemellem Orheim
sekretær